

**BOSHLANGICH SINFLARDA O`QISH SAVODXONLIGI BO`YICHA PISA DASTURIGA
MUROJAAT**

Beyliyeva Maqsuda

Xorazm viloyati Xonqa tumani 27- maktab

Boshlang`ich sinf o`qituvchisi

Annotatsiya: *Ushbu tavsiyada boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish savodxonligini rivojlantirishda PISA dasturiga murojaat etish hamda uning manfaatli tomonlari haqida fikr yuritilgan.*

Kalit so'zlar: *Savodxonlik, o'quvchilar, xalqaro tadqiqotlar, PISA.*

KIRISH

Ma'lumki, o'qish savodxonligi insonlarning o'qishdan ko'zlagan maqsadlari bilan bevosita bog'liqdir. Masalaga yanada kengroq yondashadigan bo'lsak, mazkur sabab yoki maqsadlarga zavqlanish uchun, shaxsiy qiziqish tufayli o'rganish va jamiyatda ishtirok etish kabilar kiradi. Ko'pgina yosh o'quvchilar endigina o'qishni boshlaganlarida asosan hikoyali matnlar (masalan, hikoyalar yoki suratli kitoblar) yoki o'quvchilarga o'zlarini o'rab turgan dunyo haqida axborot beruvchi va savollariga javob beruvchi ma'lumotlarga boy matnlarni o'qiydilar. Yosh o'quvchilar o'qish savodxonligini rivojlantirib, tadqiqotga ko'ra mazkur savodxonlik o'quvchilarning o'rganishlari uchun o'qishlari kerakligini talab qilgani tufayli kitob va boshqa bosma materiallardan ma'lumot olish uchun o'qish muhim ahamiyat kasb etmoqda.

TADQIQOT METODOLOGIYASI VA EMPIRIK TAHLIL

PISA testlari turli yo'nalish bo'yicha o'tkaziladi: O'qish savodxonligi. Insonning matn shaklida berilgan ma'lumotlarni tushina olish va ularga reaksiya bera olish ko'nikmasi, jamiyat hayotida faol qatnashish jarayonida o'qigan ma'lumotlaridan o'z maqsadlari yo'lida foydalana olish, bilim va imkoniyatlarini oshira olish layoqati.

Bu yerda, o'qish savodxonligi tushunchasi keng ma'no kasb etadi. Bu yo'nalish maqsadi o'quvchining berilgan badiiy asardan parcha, biografiya, xat, hujjat, gazeta va jurnallardan olingan maqolalar, turli qo'llanmalar, geografik kartalar kabi rangba-rang tematikadagi, tarkibida matnni ochib berishga mo'ljallangan diagrammalar, rasmlar, kartalar, grafik va jadvallar berilgan matnni tushinishi, mazmuni haqida fikr yurita olish, matn mazmuniga baho berish va o'qiganlari haqida o'z fikrini bera olishi kabi kompetensiyalarini aniqlash hisoblanadi.

Testlarda asosiy e'tibor o'quvchilarning mazkur yo'nalishlar bo'yicha eng asosiy tushunchalarni bilishi, bazaviy bilim va ko'nikmalarni egallagani, ulardan hayotiy vaziyatlarda foydalana olishiga qaratiladi! bu testlarda o'quvchilarning dars davomida aniq mavzular bo'yicha o'rgangan bilimlarini sinovdan o'tkazish nazarda tutilmagan!

PISA sinovlarida to'rt xil sinov usulidan foydalaniladi:

a) bir javobli testlar;

b) bir nechta javobli testlar;

c) qisqa yoki batafsil javob yoziladigansavollar;

d) biror muammoning yechimi bo'yicha o'quvchi fikri (odatda bunday savollarda tekshiruvchida umumiy javoblar bo'ladi, o'quvchi javobi test tuzivchi javobiga aynan mos kelishi talab qilinmaydi, o'quvchi ijodkorligi qo'llab quvvatlanadi).

Bundan tashqari testlar bilan bir vaqtda o'quvchilardan anketalar ham olish nazarda tutilgan.

NATIJALAR

Quyida PISA dasturi bo'yicha o'qish savodxonligi darsida o'tkazish mumkin bo'lgan jarayon keltiriladi.

XULOSA VA MUNOZARA

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, PISA dasturini qo'llash orqali o'quvchilar o'qish savodxonligini rivojlantirishdan tashqari, ularning dunyoqarashi, innovatsion fiklashini yuksaltirishga ham erishiladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Doniyarov M. Xalqaro baholash tizimida boshlang'ich ta'limning o'rni. Журнал начального образования. 2020 yil.

2. Qorayev, S. B., & Allayorova, S. B. (2021). Boshlang'ich sinf o'quvchilarini PISA xalqaro baholash dasturi tizimiga tayyorlash jarayonini takomillashtirish masalalari. Academic research in educational sciences, 2(2).

3. Muratov, X. X., & Yusupova, S. A. (2020). UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTABLARIDA DARS MASHG'ULOTLARINI AUTOPLAY MEDIA STUDIO DASTURI ORQALI INTEGRATSIYALASH. Academic research in educational sciences, (3).

4. Xaydarov, B., & Tashtemirova, N. (2020). O 'QUVCHILARNI MATEMATIK SAVODXONLIK BO'YICHA PISA TADQIQOTLARI BILAN TANISHTIRISHNI TASHKIL QILISH TAJRIBASI HAQIDA. Science and Education, 1(2).

5. Doniyarov M. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining nutq madaniyati haqida mulohazalar. Архив Научных Публикаций JSPI. 2020 y.